

Ex on the beach og Ibsen

Foto: TVNorge / Toke Mathias Riskjær

Det har vært premiere på den nye realityserien *Ex on the beach* i Norge, og det har vært knyttet mye nysgjerrighet rundt dette konseptet. Her skal vi få både nakenhet, flørting og festing, og med det ligger alt godt til rette for en god dose drama som vi seere skal få ta del i. Vi kjenner det igjen fra andre realityshow slik som *Paradise Hotel* og *Big Brother*, og så langt er *Ex on the beach* det mest strømmede programmet i Norge.

Men hvorfor blir disse programmene så populære? Noe av svaret ligger vel kanskje i omgivelsene; blå himmel og sol, blått hav og palmer er vel noe som appellerer til mange av oss. Vakre unge mennesker, sterke emosjoner som kjærlighet, raseri, sex, vennskap og mye baksnakking, og i tillegg kan vi følge med på kjærlighetshistorienes opp og nedturer. Kameraene leder oss inn i soverommene der vi får ta del i de mest intime scenene eller slåsskamper der det ene skjellsordet tar det andre.

Men kanskje er ikke veien så lang fra Ibsen til *Ex on the Beach*? Hvis vi ser nærmere på Ibsens samtidsstykker og sammenligner

de med realityseriene, finner vi da noen likheter i bruk av virkemidlene?

1. I Ibsens stykker foregår handlingen her og nå. Vi får være med akkurat når historien tar en vending. For eksempel når Nora bestemmer seg for å forlate mann og barn, eller når Hedda tar sine valg som fører fram til at hun skyter seg – vi er med hele veien. Slik er også realityseriene bygget opp, vi som seere er med som flue på veggen og passive deltakere akkurat når noe dramatisk skjer som fører handlingen i en annen retning.

2. I de fleste stykkene til Ibsen finner vi et kjærlighetssvik. I *Et dukkehjem* føler Nora seg sveket av Torvald, hun er sikker på at det vidunderligste skal skje bare han får vite hva hun har gått igjennom for å redde ham. Parene som først kommer sammen i *Paradise Hotel* holder sjelden gjennom alle episodene, og en av partene står ofte igjen og følger seg dolket i ryggen. Virkeligheten var ikke slik han eller hun trodde den var.

3. Det er ingen lang rolleliste i Ibsens skuespill, og alle er ikke med fra starten av. Etter hvert som nye karakterer blir

introdusert betyr det ofte trøbbel, slik som i *Hedda Gabler* og Eilert Løvborgs inntreden på scenen. Hans tilstedeværelse har en voldsom virkning på Hedda, og

4. Omgivelsene er heller ikke uten betydning. Det er ikke tilfeldig at Ibsen har lagt *Et dukkehjem* til julen, en tid forbundet med glede, venner og familiesammenkomster. Det er heller ikke tilfeldig hvor *Paradise Hotel* foregår, eller *Ex on the Beach*. Omgivelsene er med på å forsterke reaksjonene til deltakerne/skuespillerne, og følelsene til oss seere.

5. Ibsen benytter seg av retrospektiv teknikk. Vi får vite forhistorien ved at noen forteller hva som har skjedd tidligere slik at vi raskt kan komme inn i dramaet, et godt eksempel her er da Nora betror seg til Fru Linde. Og slik får vi også mer informasjon når en av seriedeltakerne nærmest tar en time out, og forteller hva som har skjedd mellom to episoder og på den måten oppdaterer oss seere.

Dette er dramaturgisk grep som både dramatikere og regissører vet å benytte seg av.

Hva mener du...

1. Kan *Ex on the beach* og Ibsens stykker sammenlignes?

2. Hvorfor tror du realityseriene blir så populære?

Å gjøre...

1. På ett minutt: Rams opp så mange kjærlighetshistorier du kommer på. De kan være fra fjernsyn, romaner, filmer, dikt osv.

2. Med 500 ord skriv om en scene fra en realityserie du har sett i Ibsens stil.

handlingen får en dreining. Det samme skjer i *Et dukkehjem* når saksfører Krogstad banker på.

SøppelTV

Noen vil nok protestere høyløst å si at Ibsens dramaer er kunst, mens realityseriene er søppelTV og kan umulig sammenlignes. Og mens Ibsens skuespill tar opp viktige temaer med nøkkelord som frihet og ansvar, og stykker som berør oss mennesker og får oss til å tenke over vårt eget liv, er seriene fulle av sex, promiskuitet og grensesprengende språkbruk. Det ene oppfordrer til selvstendig tenkning der mennesket med sine feil og mangler allikevel strever etter sin plass som samfunnsborger, det andre til forfengeligheit. Hva kan være mindre Ibsensk enn realityserienes nonsens?

Eller er det foreldregenerasjonen som ikke har fulgt med?

Sitat...

Vær ikke et i dag, i går, og noget andet om et år.
Det, som du er, vær fuldt og helt, og ikke stykkevis og delt.
(Brand)

Hva tenker du om det?